

El cristall simbòlic

Diu Campoamor que

"... todo es según el color
del cristal con que se mira."

I té raó. El que cal, per veure clar, és mirar les coses amb un cristall net, diàfan, que no estigui entelat. I aquest cristall, si hom vol estar segur de la seva bona qualitat, se l'ha de fabricar ell mateix. Així no hi ha por que li donguin gat per llebre. Que és difícil fabricar un cristall que posseeixi l'excelsa "virtut" de reflectir les imatges tal i com són? Sí i no. Depèn de la idiosincràsia de l'individu. Cal, només, disciplinar aquest do d'observadors que tots posseïm i que són, per cert, ben pocs els que l'exerceixen en profit de la pròpia clarividència.

Nosaltres, en la nostra joventut, quan encara el cap d'un home i el d'una dona es distingien a primera vista, havíem notat que tots els tontos que trobàvem al nostre pas duïen el cabell llarg. D'això en férem el nostre cristall amb el qual poder observar els nostres consemblants. I no ens pesa. Cert que totes les regles tenen la seva excepció. Mai, però, no ens equivocàrem. Tot home que es deixava créixer el cabell i posseïa quelcom que no podríem definir, però que podíem precisar, com a conseqüència de la disciplina a què havíem sotmès el nostre esperit d'observació, ens feia reconèixer tot seguit el tonto, sense necessitat de cap altre estudi previ. I mai no fallava.

Ara, el cristall s'ha entelat un xic. Quan l'usàvem gairebé quotidianament no s'havia realitzat el fenomen meravellós que ha fet esdevenir tan semblant el cap de la dona i el cap de l'home. Aleshores, només alguns individus de determinats estaments es deixaven créixer el cabell. Solien ésser l'excepció de la regla. Amb tot, però, encara ens servim mantes vegades d'aquest cristall per amidar la tonteria d'un home per la llargària dels seus cabells.

No és, però, de cabells, llargs o curts, del que volíem parlar, lector. Volíem parlar, això sí, precisament de cristalls...

Seguint el nostre mètode havíem fet un altre descobriment tant important com aquest de la llargària dels cabells. Tant? Més important

encara, si l'apliquem a l'hora present. Havíem constatat que tots els homes que aspiraven assolir llocs destacats en la política, en començar a actuar es presentaven a la plaça pública com extremistes esquerrans rabiosos, per acabar, tard o d'hora, en conservadors dels més perillosos.

Aquest fou el punt de partida d'un altre interessant exercici a què vàrem obligar el nostre esperit d'observació. I construïrem el con-sabut cristall, el simbòlic cristall. La "lupa", que diria Maura.

I per aquesta "lupa" o cristall simbòlic han passat gairebé tots els polítics de la nostra època. Podríem esmentar ací un gran nombre d'exemples. No cal, però. Seria un xic pesat. El que sí volem dir és que tampoc aquest cristall mai no ens ha fallat.

Durant uns quants anys aplicàrem el nostre cristall sobre un socialista francès. Tots els socialistes són pacifistes i antimilitaristes. El que alludim extremava la nota. Per ell tot el que passava al món era obra del militarisme. I el cas és, que no es podien titllar d'heretgies el que deia. Amb tot, nosaltres trobàvem, en el seu antimilitarisme, quelcom que no ens agradava. I la nostra tenacitat en observar-lo ens portà a la conclusió que aquell home, que era advocat, havia equivocat la carrera. Aquell home era un militar sense uniforme. Passaren anys, i vingué la guerra europea. I en declarar Alemanya la guerra a França, aquell antimilitarista, per fi, ja començava a ésser hora, ens demostrà que no era una excepció de la nostra regla. Fou el primer que s'allistà com a voluntari per lluitar contra els seus germans els alemanys. I això que, segons conta la història, havia estat declarat inútil per al servei de les armes a causa de la seva extrema miopia... I, en acabar-se la guerra, substituï el títol del seu periòdic, "La Guerra Social", pel de "La Victòria". En efecte. Era una victòria. La victòria, no de França, sinó del seu vertader esperit. Acabava de centrar-se...

Aquest exemple és, entre els molts que coneixem, el més honest, puix que no sabem de l'Hervé, que així s'anomenava l'ahudit socialis-

SOCIALS

Bases d'acomiadament

El Jurat Mixte d'Escriptori, Banca i Borsa ha elaborat unes Bases d'Acomiadament per les quals deuran regir-se en el successiu tots els litigis que puguin presentar-se als dependents d'escriptori de Reus.

Generalment sempre tenen gran importància totes les normes que s'estableixen per a regularitzar el comiat d'un o varis obrers.

La situació privilegiada que la classe patronal havia vingut disfrutant li feia creure que podia disposar lliurement del treball dels assalariats posats per les necessitats inherents de la vida sota la seva direcció. No obstant, aquesta opinió pretoriana i indigna del segle present, heretada directament de les èpoques primitives de l'esclavatge, no acaba de desarrelar-se del tot, malgrat el creixement ràpid de l'evolució social.

ta francès, emprés les seves rares estridències per cap interès mesquí o personal. Cosa que no podríem dir de molts d'altres.

Hem vingut aplicant el nostre mètode a alts i a baixos. Sempre amb un èxit admirable. Ara, gairebé ja no hem de fer altra cosa que separar els neòfits. Perquè els neòfits—com tots els inconscients—són sempre defensors exaltats de les idees, organitzacions o partits on s'han enrolat, gairebé sempre per casualitat. Entre ells, però, val a dir-ho, se'n troben de bona fe.

I tan satisfets, tan convençuts estem de la infalibilitat del nostre cristall que quan ens topem amb algun d'aquests exemplars, pertanyent al grup que pertanyi, i el veïem que extrema la nota, que se singularitza fent escarafalls, que res no li sembla prou radical ni avançat, que confon la llibertat amb el llibertinatge, ens el mirem de reüll i somriem... Aquest, pensem tot seguit, es farà frare o... cirabotes.

La nostra "lupa" té, avui, una valor incalculable. La fauna s'ha enriquit des de l'adveniment de la República. Si tú, lector, et decideixes a emprar aquest mètode, t'estalviaràs no poques desil·lusions i disgustos. Prova-ho. Es la cosa més senzilla del món. Cal, només, voluntat i una mica de paciència...

M. BADIA ARNAL

Afortunadament ja hem superat aquelles èpoques en què l'obrer solament tenia deures sense drets i per això cal combatre amb coratge tota reminiscència que treballant encobertament pugui esdevenir una arma esgrimida contra els interessos del proletariat.

La legislació social, amb el seu progrés ràpid, tendeix a eliminar tots els abusos patronals per a facilitar un millorament continuat de l'obrer que serveixi per atenuar les commocions socials provocades gairebé sempre per l'actitud estúpida i incomprensiva de les classes socialment conservadores.

L'estipulació de bases d'acomiadament ha respost arreu a la necessitat d'evitar represalies o capricis dels patrons, més en aquests moments de greu crisi de treball, puix amb elles si malgrat totes les normes senyalades hi ha patrons que volen passar-hi per damunt, almenys ara es veuran obligats a pagar una indemnització a l'obrer blanc de les seves ires.

No volem avui analitzar l'articulat de les bases aprovades, ho farem en un altre article, car ens basta fer constar que el Centre de Dependents, per mitjà dels seus representants, ha posat la primera pedra d'un gran edifici de reformes i millores socials que manquen conquerir en el nostre ofici.

Estem segurs que en les bases aprovades hi ha errors, però ens basta que l'obra s'hagi iniciat, puix que ella obre el camí a tota millora necessària, a l'ensem que prepara una reforma contínua i progressiva dintre les normes que les lleis senyalin, si no manca l'entusiasme i bona voluntat per part de tots nosaltres.

Voldríem que els companys que resten allunyats es donessin compte de què ara ja no són paraules, sinó fets, el que ens ofereix el Centre de Dependents, puix si així ho tinguessin en compte tinc la plena seguretat que cap deixaria de prestar-hi la seva col·laboració moral i material per a donar-li la força necessària per a poder arribar fins allí on les circumstàncies del moment aconsellin.

UN DEPENDENT D'ESCRITORI